

وضعیت زبان فارسی در شمال ایتالیا:

مقدمه:

زبان فارسی از قدیم الایام یکی از زبان های مورد علاقه در دانشگاه های این کشور بوده است. در طول تاریخ برخی از ایتالیائی ها به ایران سفر نموده و درباره فرهنگ ایرانی سفرنامه هایی تهیه کردند. دانشگاه ناپولی از قدیمی ترین دانشگاه های است که تدریس زبان فارسی را در ایتالیا شروع کرده است. در گزارش زیر تلاش می شود اطلاعاتی درخصوص وضعیت زبان فارسی و ایران شناسی و اساتید زبان فارسی در دسترس قرار گیرد:

+++++

الف: دانشگاه های دارنده کرسی زبان فارسی:

هم اکنون پنج کرسی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه های رم، ناپل، ونیز، بولونیا و راونا مشغول به تدریس زبان فارسی به شیفتگان و علاقه مندان به فرهنگ و تمدن کهن ایران هستند که از میان آنها بولونیا و ونیز در شمال ایتالیا واقع شده اند.

1 - دانشگاه ونیز:

ونیز یکی از دیربازترین روابط دیپلماتیک را در طول تاریخ با ایران برقرار کرده بود. سفرای ونیز فرش های نفیس ایرانی را از سوی شاه عباس صفوی به دربار ونیز اهدا کردند. این هدایا هم اکنون زینت بخش موزه این شهر می باشد.

زبان فارسی نیز از سال 1967 در دانشکده زبان های خارجی دانشگاه ونیز به ریاست پروفسور جان روبرتو اسکارچیا (Gianroberto Scarcia) آغاز شد.

2 کرسی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه بولونیا

زبان و ادبیات فارسی از سال 1975 در دانشگاه بولونیا تدریس می‌شود. پروفسور جوانی درمه اولین استادی بود که بمدت سه سال از 1975 تا 1978 سمت استادی زبان و ادبیات فارسی را در این دانشگاه بعهدہ گرفت. از سال 1978 تا کنون پروفسور مائوریتزیو پیستوسو در این کرسی مشغول تدریس است.

ب: اساتید زبان فارسی در شمال ایتالیا:

1 پرفسور ریکاردو زیپولی:

پروفسور ریکاردو زیپولی Riccardo zipoli ، استاد برجسته‌ی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه ونیز و متولد سال 1331/1952 شهر پراتو Prato در ایتالیاست. تدریس در دانشگاه را از سال 1354/1975 آغاز کرد و در سال 1366/1987 به مقام استادی رسید. این متخصص زبان‌های ایرانی مطالعات ارزشمندی در باره شعر غنائی فارسی وترجمه‌های شایان توجهی از آثار ادبی فارسی در زمینه نثر و نظم به زبان ایتالیایی منتشر کرده است که از آن جمله می‌توان به آثار زیر اشاره کرد: کتاب "رمزبندی و رمزگشایی در شعر فارسی" (ژم، 1367/1988)، "آمار پژوهشی Lirica Persic" (ونیز، 1372/1993)، "فَنِّ ِ جواب: پاسخگویی‌های امیر علیشیر نوایی به حافظ و جامی" (ونیز، 1382/2003)، سهم خواجه نصیرالدین طوسی در تکمیل نظریه‌ی قافیه در شعر عربی و فارسی" (ونیز، 1382/2003). زیپولی در چند سال اخیر مطالعات و تالیفاتی در زمینه رایانه‌ای کردن شعر فارسی و انتقال اطلاعات داشته است.

2 - خانم پروفسور ماریا گراتزیا برونو تیبیلیتی، متخصص زبان‌های کهن ایتالیا

خانم پروفسور ماریا گراتزیا برونو تیبیلیتی در دانشگاه بولونیا علاوه بر کرسی زبان و ادبیات فارسی، از سال 1971 تا سال 1990، متخصص زبان‌های کهن پیش از زبان لاتین، مسئولیت تدریس درس ایرانشناسی را بعهدہ داشته است. مطالعات وسیع و ارزنده او در زبان‌های سانسکریت و اوستائی و دیگر زبان‌های ایران باستان بخصوص زبان کتیبه‌ها، برای دانشجویان علاقمند به ایرانشناسی در شناخت و مطالعه آثار این دوره مهم تاریخی و فرهنگی کمک کننده است.

3 پروفیسور آنتونیو پانائینی

تدریس ایرانشناسی در دیپارتمان مطالعات زبان های شرقی دانشگاه بولونیا از سال 1991 تا سال 1997 به پروفیسور آنتونیو پانائینی متخصص زبان اوستائی واگذار شد. او از سال 1997 تا کنون کرسی استادی زبانشناسی ایرانی و تاریخ شرق کهن را در دانشکده حفظ آثار باستانی شهر راونا بعهدہ دارد.

4 پروفیسور مائوریتزیو پیستوسو

پروفیسور پیستوسو از دانشکده زبان و ادبیات خارجی دانشگاه ونیز در رشته زبان و ادبیات فارسی فارغ التحصیل شده و مطالعات خود را در زبان های تاجیکی و روسی گسترش داده است. او تحقیقات ارزنده ای در باره تطور زبان و ادبیات فارسی بعد از اسلام در ایران و آسیای مرکزی دارد که بصورت کتب و مقالات متعدد به چاپ رسیده است. از آثار مهمی که به صورت کتاب و مقاله از پروفیسور پیستوسو در این دوره بیست و پنج ساله بچاپ رسیده می توان به اختصار به چند عنوان زیر اشاره کرد:

ترجمه و مقدمه ای از سیاستنامه اثر خواجه نظام الملک طوسی ، گردآوری مجموعه مقالاتی از پروفیسور آلساندرو بائوزانی در مورد تاریخ ادبی و دینی ایران ، افسانه های سمرقند با همکاری پروفیسور ماکاوا ، ترجمه پیام کافکا اثر صادق هدایت با همکاری ف. فاوللی ، در باره متن فارسی کتاب حاجی بابای اصفهانی ، قدری شیراز و شعر حماسی در دوره صفویه ، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، زبان هنر در آسیای اسلامی، درباره ادبیات معاصر فارسی، ناصر خسرو و درخت، زبان های مختلف افغانستان، مساله ایران از مصدق تا (امام) خمینی، داستان سمرقند اثر زین العابدین واصفی، ایران و هند از دیدگاه نیکیتین تاجر روسی، سینما در فرهنگ ایران، تولیدات سینمای ایران، مصاحبه با فرخ غفاری ، تصاویری میان شرق و غرب ، کاج و کاروان

<https://www.unibo.it/sitoweb/maurizio.pistoso/cv>

5 پرفیسور دانیلا منقینی:

دانشیار زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه ونیز می باشد که کتاب آموزش زبان فارسی برای ایتالیائی ها از او معروف می باشد. در ماه ژوئن سال 1992 دوره دکترای زبان فارسی را در دانشگاه تهران به اتمام رساند. عنوان پایان نامه وی تجزیه و تحلیل مقایسه واژگان از سه شاعر کلاسیک فارسی،

وضعیت زبان فارسی در شمال ایتالیا

فرخی سیستانی، حافظ شیرازی و طالب آملی بود. از سال 2001 بعنوان استاد و از سال 2009 بعنوان رئیس دانشکده منصوب شد. در سال 2013 پژوهشگر مهمان در دانشگاه فردوسی مشهد بود. تحقیقات وی در سال های اخیر در چهار حوزه اصلی متمرکز بوده است. مطالعه کلاسیک شعر فارسی، مشکل آموزش فارسی برای غیر فارسی زبانان، مثنوی در عهد سلجوقی و سکوت در شعر فارسی <http://www.unive.it/data/persona/5592600/curriculum>

6 خانم دکتر آنا وانزان

آنا وانزان Vanzan متولد 1955 اسلام شناس و ایرانشناس ونیزی که دکترای خود را در مطالعات خاور میانه از دانشگاه نیویورک دریافت کرد. هم اکنون در دانشگاه دولتی میلان به تدریس فرهنگ عربی مشغول می باشد. وی با نشریات فرهنگی ایتالیائی و بین المللی همکاری داشته و مقالاتی نیز در این خصوص نوشته است.

وی برخی از کتابهای ایرانی را از دولت آبادی و گلی ترقی و حاج سید جوادی به ایتالیائی ترجمه و منتشر کرده است. کتابهای منتشره از او داستان حجاب که به تصور ایتالیائی ها از نقش زنان در اسلام می پردازد، دختران شهرزاد، زنان نویسنده ایرانی از قرن نوزدهم تا به امروز، زنان خدا سفری در میان فیمینست های اسلامی، می باشد. کتابهای اخیر او نیز تحت عناوینی مانند بهار صورتی: انقلابیون و زنان در خاورمیانه، زن و باغ در جهان اسلام منتشر شده است.